

Det Kongelige Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Det Kongelige Justis- og beredskapsdepartementet
Statsrådene

Kommunene

Deres ref

Vår ref

Dato

15-4634

22.10.2015

Oppfordring til rask behandling av søknader om etablering av asylmottak

Norge opplever nå en kraftig økning i antall asylsøkere. Særlig i august, september og hittil i oktober i år har økningen i ankomster vært langt større enn tidligere, og det er foreløpig ingen tegn på at trenden er i ferd med å snu. Som følge av dette er mottakskapasiteten svært presset. Mottaksbefolkningen har gått opp fra om lag 13 500 til 21 000 personer fra primo juli til i dag, og tallene er stigende. Det er svært utfordrende å finne innkvartering til alle som kommer.

Vi er takknemlige for at mange kommuner allerede har strukket seg langt for å hjelpe Politiets utlendingsenhet og Utlendingsdirektoratet (UDI) med deres behov for raskt å få etablert akuttovernatting, ankomstsentre og asylmottak. Dette er viktig for at vi på en verdig og god måte kan ta imot flyktningene som har kommet til Norge.

Situasjonen vi står i er svært krevende. Med dagens ankomsttall, og med sterk økning i antallet ankomster på kort tid, vil det i mange tilfeller være nødvendig å opprette nye asylmottak i løpet av svært kort tid. Skal vi unngå en alvorlig krise, er vi avhengige av bistand fra kommunene til rask behandling av søknader om etablering av mottak. Dette gjelder både ordinære mottak og mer akutte løsninger.

Vi ønsker med dette brevet å peke på handlingsrommet som ligger i kommuneloven og plan- og bygningsloven til å behandle søknader om asylmottak raskt. Vi oppfordrer kommunene til å bruke dette handlingsrommet i den kritiske situasjonen vi nå står oppe i.

Organisering av kommunens virksomhet

Det er ikke et krav etter plan- og bygningsloven at saker om dispensasjon fra plan eller bruksendring må behandles av kommunestyret selv. Det betyr at slike vedtak kan treffes av

andre kommunale organ. Når bruken av en bygning endres til asylmottak, vil det ha konsekvenser for kommunen. Vi vet at det derfor ikke er uvanlig at kommuner i sitt delegasjonsreglement legger opp til at denne type saker skal legges frem for kommunestyret. Saksbehandlingen kan som følge av dette ta lang tid.

Situasjonen er som nevnt alvorlig og krevende. Vi ber derfor kommunene om å organisere sin virksomhet slik at det er mulig å behandle søknader om etablering av asylmottak raskt. Her er det to mulige fremgangsmåter:

- 1) Det er mulig å vedta en generell og permanent delegasjonsbestemmelse som gir andre kommunale organ enn kommunestyret kompetanse til å treffe de nødvendige vedtakene i denne typen saker, jf. kommuneloven § 23 nr. 4. Det kan for eksempel være et planutvalg som vil være lettere å kalle inn. I visse tilfeller kan også slike utvalg gjennomføre møter på telefon, jf. kommuneloven § 30 nr. 2.
- 2) Det er også mulig for kommunestyret å vedta at andre organer enn kommunestyret kan "hastebehandle" saker, jf. kommuneloven § 13. Dette vil også gjøre det enklere å gjennomføre en rask saksbehandling uten at hele kommunestyret må kalles inn. Flyktningssituasjonen som vi nå står overfor krever raske vedtak og rask saksbehandling, og vil kunne gi grunnlag for å bruke en slik "hastebestemmelse". Dette forutsetter at kommunen allerede har vedtatt å gi andre organer en slik kompetanse. Hvis kommunen ikke allerede har en "hastebestemmelse" i sitt delegeringsreglement, anbefaler vi at dere snarest mulig vedtar dette slik at den er på plass dersom det skulle bli behov.

Behandling etter plan- og bygningsloven

Plan- og bygningsloven er ikke utformet med sikte på å løse akutte situasjoner.

Innenfor gjeldende regelverk kan kommunene gi midlertidig (tidsbegrenset) dispensasjon fra plan. Bruk av dette er et viktig bidrag til å løse utfordringene vi står overfor. Vedtak om dispensasjon både kan og må i en situasjon som denne gjennomføres raskt. Det er ikke slik at kravene til saksbehandling og begrunnelse i sin helhet kan settes til side. Situasjonen vi nå er i, er likevel så vidt alvorlig at det vil kunne være forsvarlig med noe knappere begrunnelser for positive vedtak. Statlige instanser som skal høres i forbindelse med dispensasjon fra plan, må akseptere at det gis korte frister for uttalelse. Avklaringene med berørte myndigheter kan gjøres via e-post. Vi har lagt ved et eksempel på hvordan dispensasjonsvurderinger kan gjøres i alvorlige situasjoner som denne.

Plan- og bygningsloven åpner for at kommunen kan unnta fra krav om å bruke foretak med ansvarsrett dersom dette er unødvendig. Dette unntaket kan brukes for eksempel ved bruksendring fra hotell eller sykehjem til asylmottak dersom det ikke skal gjennomføres bygningsmessige endringer.

Etter loven har kommunen også mulighet til å fravike krav i byggeteknisk forskrift. I en situasjon som denne, må fokuset være å sørge for at vi kan tilby nøktern, men forsvarlig

innkvartering. Det viktigste er at det ikke fravikes i så stor grad at det setter menneskers liv og helse i fare. Vi oppfordrer kommunene til å samarbeide med brannvesenet i disse sakene. Dersom brannvesenet mener at brannsikkerheten i bygget er godt nok ivaretatt, bør dette være tilstrekkelig som dokumentasjon. Alternativt kan kommunen på bakgrunn av anbefalinger fra brannvesenet stille vilkår for tillatelsen som er nødvendig for å ivareta sikkerheten, som for eksempel bruk av brannvakter.

Med hilsen

Jan Tore Sanner

Anders Anundsen

Kopi: Fylkesmannsembetene
UDI
KS